
Les lloredes del Montnegre i el Corredor, fragments de la laurisilva mediterrània

Àngel Manuel Hernández Cardona

Societat Catalana de Biologia

Fragments de laurisilva

La descoberta que vaig fer a les muntanyes d'Olesa de Montserrat de veritables boscos de llorer que resseguien molts torrents arrecerats, alguns dels quals, dissortadament, es van perdre en el fatídic incendi del mes de juliol de 1994, em va decidir a considerar el paper d'aquest arbre com a vestigi de la flora artoterciària.

Durant la segona part del cenozoic (era terciària) prevalgué a l'hemisferi nord un clima càlid i humit que afavorí una vegetació de tipus laurisilva, com la que encara avui presenten les illes occidentals de l'arxipèlag canari. A la regió mediterrània, alguns indrets d'humitat elevada i de temperatures benignes han conservat fragments d'aquesta laurisilva, com per exemple les muntanyes d'Algesires o diverses valls de les serralades costaneres catalanes. Aquests fragments, tot i la seva precarietat, eren més abundants en el passat, ja que han estat ocupats molt sovint per assentaments humans, precisament per la situació arrecerada de què gaudien.

Espontaneïtat del llorer

El llorer (*Laurus nobilis*) ja havia estat citat al Montnegre per l'eximi naturalista de Calella Miquel Cuní i Martorell (1827-1902). El benvolgut amic Dr. Pere Montserrat, en la seva magnífica *Flora de la Cordillera Litoral Catalana*, concreta l'àrea de distribució del llorer a la Serralada Litoral i fa aquest comentari: «Se reproduce perfectamente bien en la parte baja de la comarca» (Montserrat, 1968: 64).

En la comunicació presentada en la II Trobada d'Estudiosos del Montnegre i el Corredor (Mataró, 1995), he mantingut l'espontaneïtat del llorer a Catalunya, posada en dubte fins i tot per algunes flores recents. Per descomptat, també és plantat, ateses les seves aplicacions ornamentals i com a condiment, i sovint es troba en estat subespontani.

A la Serralada Litoral, en els torrents estudiats, puc defensar el seu caràcter autòcton, que s'adiu amb el comentari suau esmentat del Dr. Montserrat.

D'altra banda, la toponímia indica l'existència pretèrita de lloredes: Lorita (ermita, coll i turó), diversos Can Lloret, Montllorer, Can Llor, Can Lloreda i fins i tot s'ha dit que el mateix nom de Llavaneres té relació amb lloreses o lloredes.

Caracterització fitocenològica

Des del punt de vista fitocenològic, o de comunitats vegetals, les lloredes de la zona del Montnegre i el Corredor pertanyen a l'associació *Rusco-Lauretum nobilis*, que vaig descriure amb motiu d'un estudi sobre la flora i la vegetació d'Olesa de Montserrat (Hernández, 1997). Aquesta comunitat vegetal, on predomina el llorer (*Laurus nobilis*), es caracteritza per la presència de moltes plantes de l'aliança *Quercion ilicis*, com són el galzeran (*Ruscus aculeatus*), la mateixa alzina (*Quercus ilex* ssp. *ilex*), la rogeta (*Rubia peregrina*), l'aritja (*Smilax aspera*), etc. Cal dir, però, que en aquestes comunitats de la Serralada Prelitoral són presents com a acompanyants força plantes de *Quercion ilici-petraeae* i d'alguna altra aliança, entre les quals podem esmentar la falguera comuna (*Pteridium aquilinum*), el fenàs de bosc (*Brachypodium sylvaticum*), l'arç blanc (*Crataegus monogyna*), la vidalba (*Cle-*

Les lloredes són fragments de laurisilva, un tipus de vegetació desenvolupat durant la segona part del cenozoic o era terciària sota un clima càlid i humit. El llorer és un arbre espontani a la regió mediterrània i també a la Serralada Litoral. Les lloredes de la zona del Montnegre i el Corredor pertanyen a l'associació Rusco-Lauretum nobilis, de caràcter mediterrani.

matís vitalba) i l'esbarzer comú (*Rubus ulmifolius*). Tanmateix, moltes d'aquestes espècies, malgrat la seva adscripció fitocenològica, solen presentar-se en comunitats relacionades amb l'alzinar.

Així doncs, les lloredes de la zona del Montnegre i el Corredor tenen un caràcter mediterrani força acusat i ocupen valls arrecerades.

Al nord de la Tordera, les lloredes pertanyen a una altra associació, l'*Osmundo-Lauretum nobilis*, de l'aliança *Alno-Padion*, amb moltes plantes de distribució eurosiberiana. Han estat estudiades per Ballesteros (1981), creador de l'associació, al massís de Cadiretes, i per Garcia Pausas (1989) al Montseny. Aquesta associació més septentrional es caracteritza per la presència de l'esplendorosa falguera de rei (*Osmunda regalis*), una planta absent al Montnegre i el Corredor.

Bibliografia

Ballesteros, E. (1981): «Dues noves comunitats forestals al Massís de Cadiretes (la Selva)», dins *Folia Botanica Barcinonensis*, núm. 2; p. 9-13.

Garcia Pausas, J. (1989): «La lloreda (*Osmundo-Lauretum*), un bosc de ribera del Montseny», dins *II Trobada d'Estudiosos del Montseny*; p. 109-111.

Hernández, À.M. (1997): *Les plantes i el paisatge vegetal d'Olesa de Montserrat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 320 p.

Montserrat, P. (1968): *La flora de la Cordillera Litoral Catalana*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana. 453 + LXXII p.